

❖ DONDERDAG IN DE VIERDE WEEK ❖

METTEN

Na de hexapsalm en de triadika van de toon:

PSALM-LEZINGEN *Na de eerste psalmlezing zingen we de **kathisma-zangen** volgens de toon van de week (zie appendix).*

*Na de tweede psalmlezing zingen we het **kathisma-zang**:*

t.1 – Versterkt door de kracht van het Kruis, * hebt gij werkelijk heel het bedrog van de vij-ánd ont-wárd, * róem-rijke A-pòs-telen, * Vóór-sprekers van òn-zē ‘ zie-‘ len. * Ver-heugt u daarom heden, nu wij het Kruis ver-é-ren ** én smeekt voor ons tot de alleen Mens-liè-vèn-dē. ÷

theotokion:

t.1 – Maria, die de Meester òm-vát hebt, * richt ons op, die ge-val-len zijn * ín de af-grònd * van wanhoop, zòn-den en bé-náú-wìn-gèn; * wánt gij zijt de redding der chris-te-nen, * hun hulp en hun be-schē-‘ ming, ** én gij redt uw diè-nà-rèn ÷

*Na de derde psalmlezing zingen we het **kathisma-zang**:*

t.7 – Heer, nu wij hē-dén Uw Kruis voor ons zien neer-ge-‘ legd, * naderen wij ge-ló-‘ vig, met hymnen en zàn-gèn, * òm het te kùs-sén, ín vreze en vreug-dē: * héi-‘ lig nu Uw diè-nà-rèn, * én breng Uw wereld tot vrē-dé dóor die ver-schij-ning, ** Gij Die alleen rijk aan barm-hàr-tig-hèid zijt. –

theotokion:

t.7 – Heer, wij zijn Uw vòlk, de scha-pen van Uw wēi-dē: * doe ons te-rúg-kē-ren die door het verderf ver-dwaald zijn. * Breng als Her-dér óns bijeen, nu wij ver-strooid zijn; * heb medelijden met Uw kúd-dē, Mens-liè-vèn-dē. * Wées barmhartig om de ge-bē-dén van de Moè-der Gòds, ** Gij Die alleen zon-dèr zòn-dèn zijt. –

DE CANONS

we lezen eerst de canon uit het mineon, en dan van het triodion.

DE VIERDE CANTIEK *(het gebed van Habakuk Heer, ik heb uw bericht... Hab.3,1-19)*
(canon uit het mineon en dan:)

VIERDE ODE

HET TRIODION- VAN JOZEF - TOON I
irmos t.1 Toen het grote hemellicht ..

Heilig Kruis, gij schenkt ons de genade die heilig maakt; gij zijt de steun der Apostelen en hun roem. Heden zijt gij neergelegd voor heel de wereld, en gij maakt ons de tijd van het Vasten licht.

Toen Mozes bad met uitgestrekte handen, schetste hij de gestalte van het Kruis en daardoor deed hij Amalek op de vlucht slaan. Laten ook wij het uitbeelden in onszelf, en onze handen uitstrekken in vasten en gebed, om de schaar der demonen te doen terugdeinzen, die ons zo boosaardig bestrijden.

Met de goddelijke ploegschaar van het Kruis, hebt gij de aarde ontgonnen, God-dragende Leerlingen, en haar daardoor vruchtbaar gemaakt zodat zij vroomheid doet ontspruiten. Daarom bezingen wij u in heel de krans van het jaar met onze hymnen, en wij verheerlijken Christus zonder einde.

Theotokion Moeder van de goede God, maak mijn ziel weer goed, die door de Boze slecht is gemaakt door slechte gewoonten nadat hij mij zo ellendig heeft verleid. Dan mag ik u altijd bezingen als de oorzaak van mijn redding, gij Veelbezongene.

ANDER TRIODION

irmos t.4 Toen hij hoorde van Uw komst...

Het heilig Kruis is voor ons neergelegd: Laten wij er toe naderen om het te kussen, het is immers de hoorn van ons heil.

Ook wanneer gij over ons wordt afgetekend, Kruis van Christus, komt uw genade over ons en verjaagt de donkere nevel der demonen als Gods onoverwinnelijk wapen.

Eer . . . Volgens Uw Wezen bezing ik U als Eenheid, en in de Personen eer ik de Drieheid: Vader, Zoon en Alheilige Geest.

Nu en altijd . . . Alonbevleete Maagd, zonder man hebt gij God gebaard, Die in Zijn hand de einden der wereld omvat, en Die voorafgaat aan het heelal.

Eer aan U, onze God, eer aan U.

Apostelen, Voorsprekers van de wereld, bidt dat ook wij worden gered, nu wij als wapen het Kruis van Christus mogen bezitten.

irmos ¹² t. 4 ☞ Toen hij hoordé van Uw komst in het vlees* geloofde de profeet Habakuk, ó Chris-tus, * en hij riep tot U uit heel zijn hart: ** ere zij Uw macht, ó Heer.

DE ACHTSTE CANTIEK (het lied van de drie jongelingen; Dan.3. 57-88)
(canon uit het mineon en dan:)

HET TRIODION

t.1 Toen Daniël ...

Verheug u, driedelig, heilig Kruis, waaraan de Ene uit de Drieheid, Die Zich met ons vlees had bekleed, werd vastgenageld, om ons los te maken die vastzitten in de diepte der goddeloosheid, maar die Hem nu verheffen in alle eeuwigheid.

De Leerlingen van het Woord hebben het Kruis ontvangen als krachtige bescherming, en zo konden zij hen bevrijden die in slavernij gevallen waren aan de schrikwekkende heerschappij van den Boze; en zij zongen: U verheffen wij in alle eeuwen.

Wee mij, hoe angstwekkend is de Rechterstoel waarop Gij, Goddelijk Woord, zult zetelen om mijn geheimste daden te openbaren, Christus, en waar Gij mijn ongevoeligheid openlijk zult aanklagen. Maar Gij, Die van nature de Medelijdende zijt, spaar mij in dat uur.

Theotokion Zonder de schoot van Uw Vader te verlaten, hebt Gij Uw intrek genomen in de schoot der Maagd, om het mensengeslacht tot U terug te roepen, Jezus, waarvan Gij in Uw barmhartigheid de gestalte aangenomen hebt. Daarom bezingen wij, stervelingen, U in alle eeuwen.

ANDER TRIODION

t.4 De koning der heerlijkheid ...

Week die het Kruis mag dragen, u vereren wij, want in u kussen wij het heilig Hout en roepen: Priesters, bezingt, en volk, verheft Hem in alle eeuwen.

Wonderbaar is wat nu geschiedt, Koning der eeuwen! Want Gij hebt ons, Uw dienaren, waardig geacht om het Hout, waaraan Gij gekruisigd waart, te aanschouwen en te vereren. Daarom bezingen wij U in heilig ontzag in alle eeuwen.

Zegenen wij, de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, de Heer.

Wezens-éne, alheilige Drieheid: Vader, Zoon en Alheilige Geest; ik verheerlijk, o Godheid, Uw ongedeelde macht, en ik bezing het éne Koningschap in alle eeuwen.

Nu en altijd . . . Hem Die Adam volgens Zijn Ikoon heeft geformeerd, en Die nu Zelf is voortgekomen uit dat leem om de oude vloek te ontbinden: bezingt Hem, gij priesters, en volk, verheft Hem in alle eeuwen.

Eer aan U, onze God, eer aan U.

Gij zijt de twaalfsnarige lier der Kerk, en gij hebt het Woord der Wijsheid bezongen, Apostelen. Smeek dat wij die u bezingen, ook het Lijden des Heren mogen schouwen en bezingen in eeuwigheid.

Loven, zegenen en aanbidden wij de Heer ...

irmos t. 4 ≡ De koning der heerlijkheid Die geen
begin kent, * voor Wie de krachten der hemelen sidderden, *
en de scharen der engelen bevind staan: * priesters, bezingt
en volk, verheft Hem, ** en verheerlijkt Hem in alle eeuwen.

we zingen het MAGNIFICAT met het: U, eerbiedwaardiger...

DE NEGENDE CANTIEK (Lofzang van Zacharias)

(canon uit het mineon en dan:)

NEGENDE ODE - HET TRIODION

irmos t. 1 maagd die in waarheid ...

Kerk van God, die lichtend straalt door de glans van het Kruis dat gij voor alle gelovigen ter verering hebt neergelegd, verdrijf de duisternis waarmee heel de menigte der demonen ons omhult.

Het heilig Kruis is kracht in onthouding, bijstand der wakenden, versterking der vastenden, voorvechter der strijdenden. Laat ons het vol vreugde vereren, gelovigen, nu wij in liefde samengekomen zijn.

Roemrijke Apostelen, goddelijke grondvesten van de Kerk van Christus, bewaar ons allen op de zetel der rechtgelovigheid, en bevestig ons op de onwankelbare rots van Hem Die u heeft uitverkoren.

Theotokion Gij die bij de stem van de Aartsengel Hem ontvangen hebt Die Zelf de Vreugde is, verdrijf uit mijn hart het kleingeestig verdriet, Alreine, en verleen ons de vreugde-schenkende rouwmoedigheid, opdat ik daarin goddelijke vertroosting mag vinden.

ANDER TRIODION

irmos t. 4 Ongerepte Moeder en Maagd ...

Reeds in uw voorafbeelding, eerbiedwaardig Hout, hebt gij de bittere wateren van Mara zoet gemaakt. Verander ook voor mij de bitterheid der onthouding in zoetheid, Kruis van Christus, dat heden door ons vereerd wordt.

Onoverwinnelijk wapen van het Koninkrijk, sterkte van Gods heirscharen, kracht van Gods Raadsbesluit: Kruis van Christus, u bezingen wij met onze hymnen.

Eer . . . Met eerbied verheffen wij, alle gelovigen, de beginloze Vader, en het mede-beginloze Woord, samen met de Heilige Geest.

Nu en altijd . . . Gij Roemrijke, die onder de Maagden alleen de Moeder Gods mocht zijn, die het onomvatbare Woord in uw schoot besloten en in het vlees geboren hebt, u verheffen wij met onze hymnen.

Eer aan U, onze God, eer aan U.

Apostelen, die door de gloed van uw woord elk onkruid der dwaling hebt verbrand om de rechtgelovigheid te planten in de wereld, u verheffen wij met onze hymnen.

irmos t. 4 ǂ Ongerep - te Moeder en Maagd, * die het
 on - om - vat - bare Woord * in uw bin - nen ste hebt om - vat, *
 en in het vlees ter wereld hebt gebracht; ** u verheffen wij
 met onze zan - gen. -

en het Waarlijk, het is waardig ... *met een pokloon; photagogikon in de toon van de week ; gelezen lofpsalmen en gelezen doxologie.*

APOSTICHEN *idiomelon, toon 7*

t.7 – Volgen wij het be-roùw van dé Tol-lenaar nà, * en laat ons niet prá- len als de Fari-zeè-èr. * Lâat ons uit het diepst van ons hârt * onze zuchten óp-drà-gen aan onze Wel-dōe-nèr, * want Hij is dé Gōd van het heel-àl, * en als een ge-bōd heeft Hij ons óp-ge-lègd: * Wie zich ver-hèft dié zal vernederd wōr-dèn, * maar wie zichzelf ver-nē- dert zal ver-hè-vèn zìjn. * Lâat ons dus eèns-ge- zind tot Hem roè-pèn: ** Gōd, vergeef ons, zōn-daars, èn rēd òns. –

Heer, vervul ons 's morgens met Uw barmhartigheid; dan zullen wij juichen en ons verheugen. Geef dat wij ons mogen verheugen over al onze dagen; ook over de dagen dat Gij ons vernederd hebt, over de jaren waarin wij rampen zagen. Zie toch neer op Uw dienaren, op Uw werken, en leid hun kinderen.

en we herhalen: Volgen wij het berouw ...

Moge de luister van de Heer onze God over ons stralen. Maak voor ons recht het werk van onze handen; ja, maak recht het werk van onze handen.

martyrikon:

t.7 – De zegevierende Mārté-lá-ren waren door slechts één ge-dāch-te be-zield: * slechts een èn-kèl ding trok hun aān-dācht; * slechts èn lé- vens-weg zagen zij voòr zìch: * de dōod òm-wil-le van Chrìs-tus. * Zij benijdden el-kān-dér dié levens-èin-de, * als een schāt van wonderbare waàr-dè; * zij haastten zich om als eèr-sté ge- folterd te wōr-dèn, * ter-wijl zij tot elkander sprā-kèn: * al zouden wij nū niét bé- hoeven te stèr-vèn, * toch zal de dood ontwijfelbaar kō-mèn, want dat ligt in de mèn-senna-tuūr. * Lâat ons dan van die noòd één é-rezaak mē-kèn; * veranderen wij dit algemene lōt in ons èi-gen be-zit. * Dān kopen wij door onze doòd het éeu-wige Lē-vèn. ** Dōor hun gebeden, Gōd, ontferm ù ò- vèr òns. –

Eer ... Nu en ... *theotokion:*

t.7 [≡] Door de voòr-bé-dén van de Moè-der Gòds, * schenk de vré-dè aan ons lè-vèn, * wánt wij roe-pen steèds tot ù: [≡] bārm-hartige Heer, è-ré zij ù. -

IN HET ZESDE UUR

TROPAAR VAN DE PROFETIE

Uw hei - lig Kruis ver - eren wij, o Mees - ter, ** en Uw
heilige ver - rijzenis, loven wij. _

ofwel byz.. mel.:

(Δ) Uw Kruis o Mees - ter, vere - ren wij, (Δ) en Uw hei -
li - ge op - standing, ver - heer - lij - ken wij. (Δ)

Eer ... Nu en ... *herhalen*

PROKIMEN TOON 4

PS 73

God is van eeuwigheid on- ze Ko- ning, * Hij werkt

ver- los- sing in het mid- den der aar- de.

God, waarom hebt Gij ons verstoten tot aan het einde? Waarom woedt Uw toorn over Uw kudde? Gedenk Uw Gemeente die Gij van den beginne af hebt vrijgekocht.

LEZING UIT DE PROFETIE VAN JESAJA 28,14-22

Zo spreekt de Heer: Luister naar het woord van de HEER, gij, bedrukten, die over dit volk in Jeruzalem heerst. Omdat gij zegt: Wij hebben een verbond gesloten met de hades, en met het rijk van de dood zijn wij een verdrag aangegaan, wanneer de storm voorbijtrekt, komt hij niet over ons, want wij hebben onze hoop gesteld op bedrog en door bedrog zullen wij beschermd worden. Daarom, zo zegt

de Heer God: Zie, Ik leg in Sion een steen ten grondslag, een beproefde steen, een kostbare hoeksteen, die vast gegrondvest is. Wie daarop vertrouwt, zal niet beschaamd worden. Ik stel het recht tot hoop, en mijn barmhartigheid tot maatstaf: Gij die tevergeefs op bedrog vertrouwt, die meent dat over u de storm niet zal komen, zal soms het verbond met de dood niet van u weggenomen worden, en uw hoop op de hades geen stand houden? Wanneer de storm over u heentrekt, zult gij neergeslagen worden. Wanneer hij voorbijkomt, zal hij u aangrijpen. Op een dag zal hij heel vroeg in de morgen voorbijtrekken en tegen de nacht zal de hoop gering zijn. Leer te luisteren: omdat we in benauwdheid zijn, kunnen we niet vechten, wijzelf zijn te zwak om ons te verzamelen. Zoals op de berg van de goddelozen, zal de Heer opstaan, en Hij zal zijn in de kloof van Gibeon. Hij zal Zijn werken doen in toorn, een daad van bitterheid. Zijn toorn zal ongewoon zijn, en ongewoon zal Zijn bitterheid zijn. En gij, verheug u niet, opdat uw boeien niet sterker worden, want ik hoorde van de HEER Sabaoth de dingen die Hij besloten heeft om binnenkort te doen over heel de aarde.

TWEDE PROKIMEN TOON 4

PS 74

Ik wil jui- chen in eeu- wig- heid, * en psalmzin- gen

voor de God van Ja- cob.

Wij willen U belijden, God, wij willen U belijden: wij willen Uw Naam aanroepen en al Uw wonderdaden verhalen.

VESPERS VAN DONDERDAGAVOND

HEER IK ROEP ... *we zingen 6 stichieren; de 3 prosomia:*

t.4 ᵀ Gij hebt ons, gelovigen, wáar-dig ge-ácht * óm Uw ver-
 erenswaardig Kruis te om-hel-zen, o Héer; * waardoor Gij ons
 gé-réd hebt ùit onze onge-ré-ch-tig-hèid. * Wij bezingen Uw
 barmhartigheid en wij smè-kén Ú: * schenk ons àl-lén, Ver-
 lós-`-sèr, * dé vreugde van Uw ver-lós-sìng, * en dat wij met
 op-récht bé-roúw ❖ Uw kostbaar Lijden en Opstanding mo-gèn
 àan-schou-`-wèn. ᵀ

t.4 ᵀ Uitgespānnen aan een Krúis * hébt Gij de dōod vēr-duurd;
 * daardoor hébt Gij de dood ter dōod gē-brácht * en de gestor-
 venen òp-gé-wékt * door Uw lē-vēn-schēn-`-kēnd woord. *
 Dáar-om sméek ik Ú: * breng het leven te-rug in mijn zìel * die
 door de zòn-dén ge-stór-`-vèn is; * schénk mij rouw-mōe-dig-
 heid, Héer; * maak mij los uit mijn slécht-héid ❖ in Uw heilige
 dagen van deze Vas-tèn, Mēns-liē-vēn-dē. ᵀ

t.4 ᵀ Gij hebt ons wáar-dig ge-ácht * Uw Kruis vol vreugde te
 aanschouwen en te om-hēl-zen; * daarom smeken wij Ú, Gód
 òn-zè Ver-lós-sèr, * dat wij ook tot Uw vlekkeloos Lijden mogen
 kò-`-mén, * ge-stèrkt dóor het Vās-`-`-tèn; * én dat wij Uw kroi-
 siging, de lans, de spons en de rietstok mogen veréren,*waardoor Gij ons
 de onsterfelijkheid geschònkén hébt, * en ons in het leven van het
 Para-dìjs hébt te-rúg-`-gè-brácht, * in Uw mens-liē-vēnd-hèid:
 ❖ daár-om prijzen wij U mèt èen dánk-baàr hārt. ᵀ

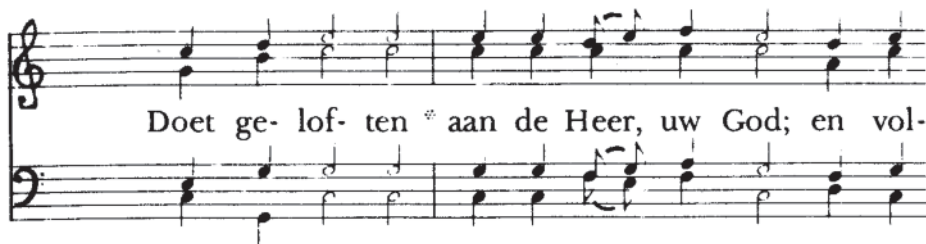
en 3 uit het Mineon van de heilige van de dag, met het kruistheotokion.

Na het Vreugdevol Licht ..

PROKIMEN

TOON 4

PS. 75

God wordt gekend in Judea,
Zijn Naam is groot in Israël;
Zijn verblijfplaats is in vrede,
Zijn woning in Sion.

LEZING UIT GENESIS 10,32-11.9

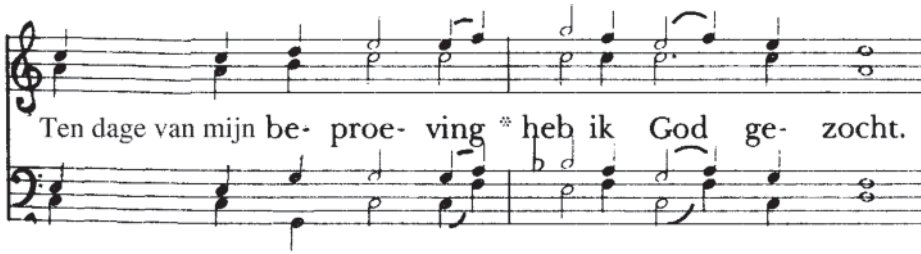
Dit zijn de geslachten van de zonen van Noach, ingedeeld naar hun afstamming, met hun volken; van hen stammen de groepen volken af die zich na de vloed over de aarde hebben verspreid. Heel de aarde had één taal en één uitspraak. En het gebeurde, toen zij naar het oosten trokken, dat zij een vlakke in het land Sinear vonden. Daar gingen zij wonen. En zij zeiden ieder tegen zijn naaste: Kom, laten wij kleiblokken maken en die bakken in het vuur! En de kleiblokken dienden hun tot steen en het asfalt diende hun tot leem. En zij zeiden: Kom, laten wij voor ons een stad bouwen, en een toren waarvan de top in de hemel reikt, en laten we voor ons een naam maken, anders worden wij over heel de aarde verspreid! Toen daalde de HEER God neer om de stad en de toren te zien die de mensenzonen aan het bouwen waren, en de HEER zei: Zie, zij vormen één volk en hebben allen één taal. Dit is het begin van wat zij gaan doen, en nu zal niets van wat zij zich voornemen te doen, voor hen onmogelijk zijn. Kom, laten Wij neerdalen en laten Wij hun taal daar verwarren, zodat zij geen van allen elkaars klanken zullen begrijpen. Zo verspreidde de HEER hen vandaar over heel de aarde, en zij hielden op met het bouwen van de stad en de toren. Daarom gaf men haar de naam Babel, dat is Verwarring; want daar verwarde de HEER God de taal van heel de aarde, en vandaar verspreidde de HEER God hen over heel de aarde.

PROKIMEN

TOON 7

PS. 76

Ten dage van mijn be- proe- ving * heb ik God ge- zocht.

Met mijn stem riep ik tot de Heer, met mijn stem riep ik tot God en Hij heeft mij verhoord: des nachts strekte ik mijn handen naar Hem uit en ik werd niet teleurgesteld.

LEZING UIT DE SPREUKEN 13,19-14,6

De verlangens van vromen zijn aangenaam voor de ziel, maar de werken van goddelozen zijn ver van kennis.

Wie met wijzen omgaat, zal wijs worden,
maar wie omgaat met onverstandigen, zal erom bekend worden.

Het kwaad achtervolgt de zondaars,
maar het goede zal de rechtvaardige vasthouden.

Een goed mens zal kleinkinderen erven,
maar het vermogen van de goddelozen is weggelegd voor de rechtvaardigen.

Rechtvaardigen zullen jarenlang in rijkdom leven,
maar onrechtvaardigen gaan snel te gronde.

Wie zijn stok spaart, haat zijn zoon,
maar wie hem liefheeft, voedt hem streng op.

De rechtvaardige eet tot hij verzadigd is,
maar de goddelozen zullen gebrek lijden.

Wijze vrouwen bouwen hun huis op,
maar een onverstandige vrouw breekt het met haar handen af.

Wie in oprechtheid wandelt, vreest de HEER,
maar wie op kronkelwegen wandelt, zal veracht worden.

In de mond van een dwaas ligt een roede voor zijn hoogmoed,
maar de lippen van wijzen waken over hen.

Als er geen koeien zijn, blijft de kribbe schoon,
maar een grote oogst wijst op de kracht van de os.

Een betrouwbare getuige liegt niet,
maar een valse getuige doet leugens oplaaien.

Wanneer je wijsheid zoekt bij slechten, zul je die niet vinden,
maar bij verstandigen is kennis overvloedig.

APOSTICHEN *het idiomelon:*

t.6 – Volg de Heer na, mijn ziel, * want Hij heeft Zichzelf vernederd tot in de dood aan het Kruis * om-wil-le van u. * Leer van Hem de val van de hoog-moed * én de verheffing van de ne-dè-rig-héid. * Ver-hef u dus niet op uw deug-dèn * én veroordeel uw naas-te niét, * té-r-wijl gij uzelf voor gerecht-vāardig-digd hóudt, * zó- als de grootsprekende Fari-zeè-`er. * Máár gedenk met een be-roùw-vol ge-móed * ál-leen uw eigen zōn-dèn, * én roep zoals de Tol-lè-naar: * GóD, wees mij, zondaar, ge-ná-dig en rēd` mij. –

Ik hef mijn ogen tot U, Die in de hemel woont. Zie, zoals de ogen van dienaars op de handen van hun meesters, zoals de ogen van dienaressen, op de handen van hun meesters, zo zien onze ogen naar de Heer onze God, totdat Hij zich over ons ontfermt.

en we herhalen het idiomelon: Volg de Heer na ...

Ontferm U over ons, o Heer, ontferm U over ons: wij zijn overladen met verachting, onze ziel is er geheel en al van vervuld. Wij zijn de hoon der rijkaards, de verachting der hoogmoedigen.

en het volgende martyrikon:

t.6 – Uw Māte-la-ren, Heer, * heb-ben U niet ver-lōo-` chénd, * zij zijn niet afgeweken van Uw ge-bō-` dèn: * om-wille van hun gebeden, ont-fērm U ò-vèr óns. –

Eer ... Nu en ... *kruistheotokion*:

t.6 – Toen de Alreine U zag hān-gen
aan het Kruīs, * riēp zij als Moeder wē-nēnd ūit: * mijn Zoōn en
mijn Gōd, * mijn aller-liēf-stē Kīnd, ** hoe verdraagt Gij dit
al-lēr-smā-dē-lijkst Lij- dēn? –